

CHUO CHA BIBLIA MOROGORO
CHUO CHA BIBLIA MOROGORO

Kumtazama Yohana kupitia
lenzi ya utangulizi (1:1-18)

1:1-5 'hapo mwanzo'

- 'Hapo mwanzo' mst 1; cf. Mwanzo 1:1
- 'Mungu alisema' Mwanzo 1:3
 - Yesu kama Neno mst 1, 14
- 'Iwe nuru' Mwanzo 1:3
 - Yesu kama nuru ya kweli mst 4-5, 9
- Mungu aliumba viumbe hai Mwanzo 1:20-24
 - "pasipo yeye hakikufanyika chochote kilichofanyika" mst 3
 - 'ndani yake ndimo ulimokuwa uzima' mst 4

1:6-13 neno na ulimwengu

- Utangulizi wa Yohana (mbatizaji) na jukumu lake mst 6-8
 - iliyotumwa kutoka kwa Mungu v 6
 - inashuhudia mwanga mst 7-8
 - si Masihi 1:29-31
 - kwamba Yesu ni mwana-kondoo wa Mungu 1:29, 36
 - kwamba Yesu ni mwana wa Mungu 1:34

1:6-13 neno na ulimwengu

- Utangulizi wa Yohana (mbatizaji) na jukumu lake mst 6-8
- Neno na ulimwengu mst 9-13
 - "ulimwengu" katika Yohana
 - uhalisi wa kimwili 1:9, 10a; 3:17, 19; 6:14
 - Mungu anapenda na anataka kuiokoa 1:29; 3:16, 17c; 4:42; 6:51
 - lakini ishara ya ubinadamu mpotovu
 - inamchukia Yesu 7:1-7; 15:18-21; 17:14-15

1:6-13 neno na ulimwengu

- Utangulizi wa Yohana (mbatizaji) na jukumu lake mst 6-8
- Neno na ulimwengu mst 9-13
 - "ulimwengu" katika Yohana
 - jinsia za maneno katika mstari wa 11
 - mambo
 - watu
 - Yesu anagawanya ulimwengu kwa kuja kwake mst 11:12-13

I:14-18 neno katika ulimwengu

- tofauti ya 'kuwa' na 'kuja'/'kuwa'
 - alikuwa mst 1, 2
 - akawa v 14

1:14-18 neno katika ulimwengu

- tofauti ya 'kuwa' na 'kuja'/'kuwa'
- *eskēnosen* 'alipiga hema yake'
- Mungu 'akikaa' pamoja na Israeli Kutoka 40:35; Mambo ya Walawi 26:11-12
- sikukuu ya vibanda, Sukothi

1:14-18 neno katika ulimwengu

- Tofauti ya 'kuwa' na 'njoo'/'kuwa' mst 14
- *eskēnosen* 'alipiga hema yake' mst 14
- *monogenēs* 'moja ya aina' v 14
- Ushuhuda wa Yohana mst 15 unaoelekeza kwenye mstari wa 30
- *neema* 4x katika mstari wa 14-17
 - v 16 'neema iliyobebeshwa juu ya neema'

1:14-18 neno katika ulimwengu

- Tofauti ya 'kuwa' na 'njoo'/'kuwa' mst 14
- *eskēnosen* 'alipiga hema yake' mst 14
- *monogenēs* 'moja ya aina' v 14
- Ushuhuda wa Yohana mst 15 unaoelekeza kwenye mstari wa 30
- *neema* 4x katika mstari wa 14-17
- Yesu mfunuaji wa pekee wa Mungu mst 18; cf. 14:6, 9

Mawazo muhimu kutoka kwa utangulizi: Neno...

- alikuwa na Mungu kwa maana ya kipekee ya milele mst 1-2
- alikuwa wakala wa viumbe vyote v 3
- alikuwa nuru ya wanadamu na kuwaangazia wale walio katika ulimwengu mst 4, 9
- ndiye aliye na mamlaka ya kuwaweka watoto wa Mungu mst 12
- akawa mwili katika Yesu Kristo mstari wa 14, 17
- inaonyesha utukufu wa Mungu mst 14
- hutoa neema na ukweli mst 16-17
- anaishi katika muungano wa karibu na Baba v 18b
- humfunua Baba kwa wanadamu v 18c

Jifunze kwa vikundi

- Ni mawazo gani kutoka katika utangulizi (1:1-18) yanatumiwa katika kifungu unachojifunza, na yanaendelezwaje katika hadithi inayofuata?
 - 3:1-21
 - 5:1-47
 - 8:12-59
 - 9:1-41
 - 10:1-42

CHUO CHA BIBLIA MOROGORO
CHUO CHA BIBLIA MOROGORO

Jinsi Yohana anavyokuza
mada

Yohana na theolojia

- matokeo ya kugundua Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi
- theolojia 'iliyoendelea' haimaanishi kuchelewa
 - Wafilipi 2:5-11
 - Mathayo 11:25-27//Luka 10:21-22

Wakati huo Yesu alisema, 'Nakushukuru, Baba, Bwana wa mbingu na dunia, kwa kuwa mambo haya umewaficha wenye hekima na akili ukawafunulia watoto wachanga; Naam, Baba, kwa kuwa ndivyo ilivyokupendeza. Nimekabidhiwa vyote na Baba yangu; na hakuna amjuaye Mwana ila Baba, na hakuna amjuaye Baba ila Mwana na yeyote ambaye Mwana apenda kumfunulia.'

Yohana na theolojia

- matokeo ya kugundua Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi
- theolojia 'iliyoendelea' haimaanishi kuchelewa
- kifo cha Yesu
 - Saa ya Yesu
 - 2:4; 7:30; 8:20
 - 5:25, 28
 - 12:23; 13:1; 17:1
 - kumshinda Shetani
 - mtawala wa ulimwengu huu 14:30; 12:31

Yohana na theolojia

- matokeo ya Vitabu vya Bahari ya Chumvi
- theolojia 'iliyoendelea' haimaanishi kuchelewa
- kifo cha Yesu
- Sikukuu za Kiyahudi
 - Pasaka
 - Vibanda = Sukothi
 - Kujitolea = Hanukkah
 - angalau ziara tatu za Yesu Yerusalemu

John na Christology

- Yesu ametumwa na Mungu/Baba kufanya kazi 4:34; 9:4; 17:1
 - kujulisha Mungu/jina la Mungu 1:18; 17:6, 26
 - kumtukuza Mungu/Baba 13:31-32; 17:4
 - kuleta uzima 3:16; 10:10; 17:2
 - kutoa ushahidi juu ya kweli 3:32-33; 8:14; 18:36
 - kuhukumu 5:22, 27; 8:15, 16; 9:39

John na Christology

- 20:31 kusudi la Injili
 - 'ili mpate kujua ya kuwa Masiya ni Yesu'
- Kigiriki *Christos*
- *Masihi* wa Kiebrania
- mada ya ushuhuda/ushuhuda
- Yesu kama mfalme wa Israeli katika kesi yake

“

18:33 Pilato akaingia tena ndani ya ikulu, akamwita Yesu na kumwuliza, "Je, wewe ndiwe **Mfalme wa Wayahudi ?**"

18:37 Pilato akamwuliza, "Je, wewe ni **mfalme ?**"
Yesu akajibu, "Wewe wasema kwamba mimi ni mfalme. Mimi nimezaliwa kwa ajili ya hili, na kwa ajili ya hili nalikuja ulimwenguni, ili niishuhudie kweli. Kila mtu aliye wa kweli huisikiliza sauti yangu."

18:39 Lakini mnayo desturi kwamba mimi niwafungulie mtu mmoja wakati wa Pasaka. Je! mwataka niwafungulieni **Mfalme wa Wayahudi ?**"

19:3 Wakamjia wakisema, Salamu, **Mfalme wa Wayahudi !** na kumpiga usoni.

“

19:12 Tangu wakati huo Pilato akajaribu kumwachilia, lakini Wayahudi wakapiga kelele, "Ukimfungua mtu huyu, wewe si rafiki yake Kaisari. Kila mtu anayedai kuwa **mfalme** anajiweka dhidi ya Kaisari."

19:14-15 Basi ilikuwa siku ya Maandalio ya Pasaka, nayo ilikuwa yapata saa sita mchana. Akawaambia Wayahudi, "Huyu hapa **Mfalme wenu !**" Wakapiga kelele, "Mwondoe! Achana naye! Msulubishe!" Pilato akawauliza, "Je, nisulubishe **Mfalme wenu ?**" Makuhani wakuu wakajibu, "Sisi hatuna mfalme ila Kaisari."

19:19 Pilato pia alikuwa na ilani imeandikwa na kuiweka juu ya msalaba. Ilisomeka, "Yesu wa Nazareti, **Mfalme wa Wayahudi .**"

19:21 Makuhani wakuu wakamwambia Pilato, Usiandike, **Mfalme wa Wayahudi** , bali, Huyu alisema, **Mimi ni Mfalme wa Wayahudi .**

John na Christology

- 20:31 kusudi la Injili
 - 'ili mpate kujua ya kuwa Masiya ni Yesu'
- Kigiriki *Christos*
- Kiebrania *Masihi*
- mada ya ushuhuda/ushuhuda
- Yesu kama mfalme wa Israeli katika kesi yake
 - ona 2 Samweli 5:1 'Sisi tu nyama yako na mfupa wako'

John na Christology

- 'mwana wa Mungu'—uhusiano wa Yesu na Baba
 - uhusiano wa karibu 1:18 'kifuani'
 - umoja wa kuwa 17:11, 22
 - umoja wa matendo 5:19-26

“

5:19 Yesu akawaambia, Amin, amin, nawaambia, Mwana hawezi kufanya neno mwenyewe, ila kile anachomwona Baba akifanya; 20 Baba anampenda Mwana na kumwonyesha yote anayofanya mwenyewe, na atamwonyesha kazi kubwa kuliko hizi, ili ninyi mtastaajabu. 21 Kwa kweli, kama vile Baba huwafufua wafu na kuwapa uzima, vivyo hivyo Mwana huwapa uzima yeyote anayetaka. 22 Baba hamhukumu mtu ye yote, bali amempa Mwana hukumu yote, 23 ili wote wamheshimu Mwana kama vile wanavyomheshimu Baba. Yeyote asiyemheshimu Mwana hamheshimu Baba aliyemtuma.

“

5:25 “Amin, amin, nawaambia, Saa inakuja, nayo saa ipo, ambayo wafu wataisikia sauti ya Mwana wa Mungu, na wale waisikiao wataishi. 26 Kwa maana kama vile Baba alivyo na uzima ndani yake, vivyo hivyo amemjalia Mwana pia kuwa na uzima ndani yake mwenyewe.”

John na Christology

- 'mwana wa Adamu' iliyounganishwa na mada zingine kuu
 - kuingia mbinguni kupitia kwake 1:51; 3:13-14; 6:27, 53
 - Yesu kama mwamuzi 5:27 ('kwa sababu' inaelekeza kwenye Danieli 7:13-14)
 - yaliyokuwepo awali 6:62 'akipanda hadi pale alipokuwa hapo awali'
 - umoja na Baba 8:28 zungumza kama Baba alivyoagiza
 - mwaminini 9:35 swali kwa mtu aliyezaliwa kipofu
 - atatukuzwa 12:23, 34; 13:31

John na Christology

- kuzingatia utambulisho wa kimungu, lakini pia ubinadamu wa kweli
 - 1:14
 - sifa za kibinadamu
 - majibu ya kifo kinachokuja
- Yesu kama Mungu
 - 1:18; 20:28

Yohana na maisha ya Kikristo

- 'shule' ya Johannine au jumuiya?
- uzima wa milele
- Roho Mtakatifu
 - Yesu na Roho 1:32-33; 3:34
 - Roho na waamini 3:5, 6; 6:63; 7:39; 14:17, 26; 15:26; 16:13, 15; 20:22

“

7:39 Naye [Yesu] alisema haya juu ya Roho ambaye wamwaminio wangempokea;

20:22 Yesu alipokwisha kusema hayo, akawavuvia, akawaambia, Pokeeni Roho Mtakatifu.

Yohana na maisha ya Kikristo

- 'shule' ya Johannine au jumuiya?
- uzima wa milele
- Roho Mtakatifu
 - Yesu na Roho 1:32-33; 3:34
 - Roho na waamini 3:5, 6; 6:63; 7:39; 14:17, 26; 15:26; 16:13, 15; 20:22
 - *paraklētos* 'Wakili' 14:16, 26; 15:26; 16:7

“

14:26 Lakini huyo **Msaidizi** , huyo Roho Mtakatifu, ambaye Baba atampeleka kwa jina langu, atawafundisha yote na kuwakumbusha yote niliyowaambia.

15:26 Atakapokuja huyo **Msaidizi** , nitakayewapeleka kutoka kwa Baba, huyo Roho wa kweli atokaye kwa Baba, yeye atanishuhudia.

Yohana na maisha ya Kikristo

- 'shule' ya Johannine au jumuiya?
- uzima wa milele
- Roho Mtakatifu
- ujumbe: 'kutuma' maneno

CHUO CHA BIBLIA MOROGORO
CHUO CHA BIBLIA MOROGORO

Yohana na Injili za muhtasari

Tofauti kati ya Yohana na sinoptiki

- mtindo wa mafundisho ya Yesu

Mtindo wa mafundisho ya Yesu

- katika muhtasari wa Injili
 - mafumbo na maneno mafupi
- katika Yohana
 - hotuba ndefu za kufundisha
 - Misemo ya 'Mimi ndiye'—ambayo mara nyingi huhusishwa na hotuba za kufundisha

Tofauti kati ya Yohana na sinoptiki

- mtindo wa mafundisho ya Yesu
- hadhira ya mafundisho ya Yesu
- mada za mafundisho ya Yesu

Mandhari ya mafundisho ya Yesu

- katika muhtasari wa Injili
 - ufalme wa Mungu/mbinguni
 - katika Yohana tu katika 3:3, 5; 18:36
- katika Yohana
 - 'dualisms': nuru/giza, upendo/chuki, ukweli/uongo n.k.
 - 'ishara'

Tofauti kati ya Yohana na sinoptiki

- mtindo wa mafundisho ya Yesu
- hadhira ya mafundisho ya Yesu
- mada za mafundisho ya Yesu
- matendo ya Yesu

Matendo ya Yesu

- inayopatikana katika muhtasari wa Injili, lakini si katika Yohana
 - ubatizo wa Yesu
 - yamajaribu ya Yesu
 - wito wa wale kumi na wawili
 - kutoa pepo
 - kugeuka sura
 - uzinduzi wa karamu ya Bwana

Matendo ya Yesu

- hupatikana katika Yohana, lakini si katika Injili za muhtasari
 - Yesu akigeuza maji kuwa divai 2:1-11
 - Yesu akibatiza katika Uyahudi kabla ya kufanya kazi katika Galilaya 3:22; 4:1-2; 10:40
 - Yesu akimfufua Lazaro kutoka kwa wafu sura ya 11
 - Maneno ya 'Mimi ndiye'

Tofauti kati ya Yohana na sinoptiki

- mtindo wa mafundisho ya Yesu
- hadhira ya mafundisho ya Yesu
- mada za mafundisho ya Yesu
- matendo ya Yesu
- lengo la kijiografia la huduma ya Yesu
 - upande wa kaskazini (Galilaya) katika muhtasari wa Injili
 - upande wa kusini (Samaria na Uyahudi) katika Yohana
 - kutembelea Yerusalemu 2:13; 5:1; 7:10

Tofauti kati ya Yohana na sinoptiki

- mtindo wa mafundisho ya Yesu
- hadhira ya mafundisho ya Yesu
- mada za mafundisho ya Yesu
- matendo ya Yesu
- lengo la kijiografia la huduma ya Yesu
- miujiza inayopatikana kwa Yohana pekee
 - 2:1-11 Yesu anageuza maji kuwa divai
 - 11 Yesu anamfufua Lazaro kutoka kwa wafu

Tofauti kati ya Yohana na sinoptiki

- mtindo wa mafundisho ya Yesu
- hadhira ya mafundisho ya Yesu
- mada za mafundisho ya Yesu
- matendo ya Yesu
- lengo la kijiografia la huduma ya Yesu
- miujiza inayopatikana kwa Yohana pekee
- kronolojia—wakati matukio yanapotokea

Kronolojia

- urefu wa huduma ya Yesu
 - pasaka tatu katika Yohana 2:13; 6:4; 11:55
 - pasaka moja tu katika muhtasari wa Injili
- Utakaso wa Yesu wa hekalu
 - mapema katika huduma yake katika Yohana 2:14-22
 - katika wiki ya mwisho katika muhtasari wa Injili
- siku ya kifo cha Yesu

“

Marko 14:12 **Siku ya kwanza ya Mikate Isiyotiwa Chachu, wakati ambapo Pasaka inatolewa** , wanafunzi wake wakamwambia [Yesu], “Unataka tukuandalie wapi kuila Pasaka?”

Marko 15:25 Ilikuwa **saa tisa alfajiri** walipomsulubisha.

Yohana 19:14 **Ilikuwa siku ya Maandalio ya Pasaka** , nayo ilikuwa yapata saa sita mchana. Akawaambia Wayahudi, “Huyu hapa Mfalme wenu!”

Ukristo

- Yesu katika Yohana
 - madai ya wazi juu yake mwenyewe, kwa mfano maneno ya 'mimi'
 - kama Mungu 1:1; 20:28
- ufahamu wa wanafunzi juu ya Yesu
 - hukua polepole katika muhtasari wa Injili
 - linganisha Yohana 1:29, 34, 41, 49, 51

Tunawezaje kueleza jambo hili?

- mjadala wa zamani kuhusu utegemezi wa fasihi— ikiwa Yohana alijua Injili ya Marko
- John anapendekeza vitu vinavyojulikana tu kutoka kwa Mark (Richard Bauckham)
- 3:24 inaweka Yohana 1:19–4:43 kati ya Marko 1:13 na 1:14.

“

Yohana 3:24 Yohana, bila shaka,
alikuwa bado hajafungwa gerezani.

Marko 1:13-14 [Yesu] alikuwako
nyikani siku arobaini, akijaribiwa
na Shetani, naye alikuwa pamoja
na wanyama wa mwituni, na
malaika wakamngoja.

14 **Baada ya Yohana kutiwa mbaroni,**
Yesu alikwenda Galilaya akihubiri
Habari Njema ya Mungu

Tunawezaje kueleza jambo hili?

- mjadala wa zamani kuhusu utegemezi wa fasihi— ikiwa Yohana alijua Injili ya Marko
- John anapendekeza vitu vinavyojulikana tu kutoka kwa Mark (Richard Bauckham)
 - 3:24 inaweka Yohana 1:19–4:43 kati ya Marko 1:13 na 1:14.
 - 11:2 Mariamu kama yeye aliyemtia Yesu mafuta; cf. Marko 14:3-9

“

Yohana 11:2 **Mariam** ndiye aliyempaka Bwana marhamu na kuipangusa kwa nywele zake.

Marko (Mark) 14:3 Yesu alipokuwa huko Bethania, nyumbani kwa Simoni mwenye ukoma, naye ameketi kula chakula, akaja **mwanamke** mwenye chupa ya alabasta yenye marhamu ya nardo ya thamani kubwa, akakivunja kile chombo, akamwaga yale marhamu juu yake. kichwa.

Yohana na historia

- maeneo yaliyotajwa katika Yohana
 - Bethzatha = Bethzatha 5:2-9
 - 5:2 “Basi huko Yerusalemu karibu na Lango la Kondoo palikuwa na bwawa la maji, ambalo kwa Kiebrania liitwa Bethzatha, ambalo limezungukwa na nguzo tano zenye kufunikwa.
 - Ainoni karibu na Salim 3:23
 - bwawa la Siloamu 9:7
- maeneo yaliyotajwa katika John peke yake
 - tofautisha Luka katika masimulizi ya safari, Luka 9:51–19:14

Yohana na historia

- ushuhuda wa mashuhuda (Richard Bauckham)
 - watu waliotajwa ambao ndio chanzo kikuu cha hadithi
 - Nathanaeli 1:44-51; 21:2
 - Nikodemo 3:1-15; 7:50; 19:39
 - Andrea 6:8; 1:40
 - Wafilipi 6:5-7; 12:21-22; 14:8-9